

Bang geboren

Van Kevin Brooks verschenen eerder bij De Harmonie:

Voor 10 tot 12 jaar

Delaney Detectives – In actie!
Delaney Detectives – Gevaarlijk spel
Delaney Detectives – Slangenkuil

Voor 12 tot 15 jaar

Martyn Big
Lucas
Naked

Voor 15 jaar en ouder

Candy
Het dodenpad
Aanwezig
Bedreigd
Zwartkonijn
Dood aan God
iBoy
Bunkerdagboek

KEVIN BROOKS

Bang geboren

Vertaling Jenny de Jonge

Uitgeverij De Harmonie – Amsterdam

KERSTAVOND

Ik ben nu tot aan de gang gekomen. Jas, muts, laarzen, handschoenen...

Het koude zweet loopt over mijn rug.

Het is drie uur 's middags, de dag voor kerst.

De sneeuwstorm wordt erger.

Mijn hart bonkt. Ik beef, ik bibber. Ik ben misselijk. Elke vezel in mijn lijf gilt dat ik moet omkeren en vluchten.

Maar ik kan me niet bewegen.

Geen kant op.

Ik kan niet terug.

Niet naar buiten.

Ik kan het niet.

Het is niet te doen.

Ik kan er niet heen.

Ik ben als de dood.

MINDER DAN NIETS

Mijn angstpillen zijn geel, wat voor mij geen foute kleur is.

Rood is bloed (en kerstmannen), zwart is dood, blauw is de zee waarin je verdrinkt...

Geel is kaas en bananen.

En pillen.

Ik weet niet waarom ik ze angstpillen noem. Eigenlijk zijn het anti-angstpillen.

Ik ben voor bijna alles ongeneeslijk bang.

Soms denk ik nog te weten dat ik al bang was toen ik nog in mijn moeders buik zat. Eigenlijk is het niet veel meer dan een vaag gevoel – en ik heb ook geen idee wat er daarbinnen was om bang voor te zijn, of hoe ik – in mijn nog ongevormde toestand – dat heb kunnen waarnemen.

Tenzij...

Tenzij.

Misschien is het juister om te zeggen dat ik soms nog denk te weten dat ik al bang was toen wij nog in de buik van ónze moeder zaten. We waren daarbinnen met zijn tweeën: ik en mijn zus, Ellamay. We waren een tweeling en diep vanbinnen weet ik dat mijn embryonale angsten – als ze dat al waren – zowel die van Ellamay als van mij waren.

Wij waren bang.

Samen.

Wij waren als één persoon.

En nu nog.

Misschien wisten we wat ons te wachten stond. Misschien waren we bang omdat we wisten dat een van ons aan het doodgaan was...

Nee, eigenlijk geloof ik dat niet.

Ik geloof niet dat iemand van ons weet wat de dood is tot het ons is uitgelegd. En het vreemde daarvan is dat ook al moet er een belangrijk punt in ons leven zijn waarop we tot de ontdekking komen dat al wat leeft moet sterven en dat ergens in de toekomst ons eigen leven afgelopen zal zijn, ik me absoluut niet kan herinneren wanneer dat was en het zou me verbazen als iemand anders dat wel kon.

Wat best raar is, toch?

Wat ik trouwens nog wel weet is wat voor uitwerking dat moment op me had.

Ik weet niet hoe oud ik toen was – vier? vijf? zes? – maar ik herinner me heel duidelijk dat ik 's avonds met mijn hoofd onder de dekens in bed lag en me probeerde de dood voor te stellen. De totale afwezigheid van alles. Geen leven, geen donker, geen licht. Niets zien, voelen, weten. Geen tijd, geen waar of wanneer, helemaal niets, tot in alle eeuwigheid amen...

Het was afschrikwekkend.

Dat is het nog.

...daar uren aan een stuk lang en ingespannen in het donker te liggen staren, op zoek naar die onvoorstelbare leegte, maar nooit meer te zien dan een onafzienbare strook pikzwarte duisternis die zich miljoenen kilometers ver in de ruimte uitstrekt en weten dat je er daarmee nog niet bent. Ik weet dat als ik doodga er geen zwarte strook en geen miljoenen kilometers zijn, er zal niet eens niets zijn, minder dan dat...

Bij die gedachte krijg ik nog steeds tranen in mijn ogen.

Maar soms...

Soms.

Soms voelt het alsof die herinnering niet van mij is, dat het iemand anders overkomen is. Of dat ik er in een boek over heb gelezen of zo – een verhaal over een verward kind dat zich 's nachts in bed de dood probeert voor te stellen – en dat ik me er zo mee heb geïdentificeerd

dat ik mezelf er gaandeweg van heb overtuigd dat ik dat verwarde kind was en zijn voorstellingen die van mij waren.

Niet dat het volgens mij iets uitmaakt.

Een herinnering is een herinnering, waar hij ook vandaan komt.

Ik ben nu op de vloer van de gang gezakt en zit daar met mijn ogen dicht en mijn rug tegen de muur. Ik probeer rustig adem te halen, mijn bonzende hart te kalmeren, mijn hoofd leeg te maken.

Na een poosje komt Ellamay bij me, haar onhoorbare stem even geruststellend als altijd.

Het is oké, Elliot. Het gaat goed.

‘Ik ben bang.’

Weet ik. Maar je zal niet alleen zijn. Ik ben de hele tijd bij je.

‘Ik geloof niet dat ik het kan.’

Je kunt het wel.

‘Het is te veel.’

Je moet, Elliot.

‘Ik weet het.’

Voor mam.

‘Ik weet het.’

Voor ons.

We werden te vroeg geboren, met zesentwintig weken. Ik woog iets minder dan een pond, Ella was zelfs nog kleiner. Het was een traumatische bevalling, en eerst wisten de artsen niet zeker of een van ons het zou redden. Mam had veel bloed verloren en was er slecht aan toe en terwijl zij haastig werd weggevoerd voor een spoedoperatie, werden Ellamay en ik naar de intensive care voor pasgeborenen gebracht, waar we in de couveuse werden gelegd en op van alles en nog wat werden aangesloten om ons in leven te houden.

Voor Ellamay hielp het niet.

Ze heeft maar een uur geleefd.

Ik was bijna met haar meegegaan.

Onze harten stopten praktisch gelijk. Maar ook al slaagden de artsen en verplegers er op de een of andere manier in om mij te redden, ze konden niets doen om Ella terug te brengen.

Een deel van mij is met haar gestorven en een deel van haar leefde met mij voort.

Samen zijn we dood en levend.

De eerste keer dat ik angst gewaarwerd in de buitenwereld – als in tegenstelling tot de innerlijke wereld van mijn moeders buik – was toen ik voor het eerst wakker werd nadat Ella in de couveuse was gestorven. Het is een moment dat net zo goed deel van mij uitmaakt als alle andere dingen die me maken tot wat ik ben: mijn hart, mijn hoofd, mijn vlees, mijn bloed.

Ik lag daar – op mijn rug, met open ogen – door de heldere plastic koepel van de couveuse omhoog te kijken naar de witte hemel van het plafond daarboven. Overal om me heen zweefden gedempte geluiden – zachte piepjes, gedempte stemmen, een zacht gezoem – en ook al wist ik niet wat die geluiden waren, ik was er niet bang voor. Het waren de geluiden van mijn wereld, voor mij even normaal als het geluid van mijn eigen haperende adem.

Toen veranderde plotseling alles.

Opeens verduisterde de witte hemel toen drie onbekende dingen uit het niets opdoken en dreigend boven me hingen. Ik wist niet wat het waren – bewegende dingen, dreigende dingen, dingen die vreemde brabbelgeluiden maakten – *wazda... benjda... benjwak... zoma...*

Monsters.

Toen bewoog een van hen nog dichter naar me toe, boog zich over de couveuse heen en werd steeds groter... en op dat moment barstte de angst bij mij vanbinnen los. Onstuitbaar, overweldigend, totaal.

Pure paniek.

Het was al wat ik was.

De drie onbekende dingen die dag waren mijn moeder, haar oudere zus Shirley en dokter Gibson en het rare (bijzondere) daarvan is dat ook al waren zij de eerste mensen die me doodsangst bezorgden, ze sindsdien de enige mensen zijn geworden die me géén doodsangst aanjagen.

Voor mij zijn ze de enige echte mensen die er bestaan.

Alle anderen zijn aapsels.

SLECHT EN GOEDKOOP

De twee mannen in de gestolen Land Rover waren alle twee verkleed als kerstman. De kerstmanvermomming was een beslissing op het laatste moment geweest en omdat het de dag voor kerst was, hadden de meeste plaatselijke winkels en adressen waar ze kostuums verhuurden geen kerstmanpakken meer. De enige zaak die niet was uitverkocht was de PondPletter op de winkelboulevard in Catterick en de enige reden dat ze nog wat hadden was dat hun pakken zo slecht en goedkoop waren dat zelfs de grootste vrek er geen gekocht zou hebben. Het rode nylon waarvan ze gemaakt waren, was zo dun dat je er praktisch doorheen kon kijken en het draderige witte spul op de randen van de muts en de jasjes zat er eerder opgeplakt dan opgenaaid. Er vielen al meteen stukken vanaf, de losse witte draden bleven als roos aan het statische dunne rode nylon kleven. Beide kostuums waren XXL – de enige maat die er nog was – en omdat geen van beide mannen ook maar in de buurt kwam van ‘extra extra large’, hadden ze wat ruwe aanpassingen aan hun outfit moeten aanbrengen. In de riem waren extra gaten gemaakt, mouwen en broekspijpen waren opgerold en de kerstmanmutsen waren passend gemaakt door er beanies onder te dragen. Bij de kostuums waren kerstmanlaarzen niet inbegrepen, dus droegen ze beiden gympen.

ZOVEEL ANDERE DINGEN

De eerste paar jaar van mijn leven waren voor mam de ergste, toen ik bijna niet anders deed dan schreeuwen en huilen. Mensen bleven haar zeggen dat ze zich niet ongerust moest maken – het is heel normaal als baby's de hele tijd huilen – maar ze wist dat dit anders was. Ik huilde niet als een normale baby. Ik schreeuwde en brulde, beefde over mijn hele lijf, schrok terug voor zowat alles.

‘Het is niet goed, hè?’ zei mam tegen dokter Gibson. ‘Er is iets ernstig mis met hem.’

De dokter keek naar mij – ik lag in mijn moeders armen – en toen weer naar mijn moeder. ‘Ik weet niet wat het is, Grace. Eerlijk niet. De enige onregelmatigheden die bij zijn gewone ziekenhuiscontroles naar boven zijn gekomen zijn een sneller-dan-normale hartslag en een hoge bloeddruk, maar het trauma van zijn geboorte in aanmerking genomen, is het volkomen begrijpelijk dat hij een instinctieve angst voor de ziekenhuisomgeving heeft opgedaan.’

‘Maar zijn hartslag en bloeddruk gaan ook omhoog als jij hem onderzoekt,’ bracht mam naar voren.

‘Niet zo hoog als wanneer hij in het ziekenhuis is. En bovendien is het voor hem niet meer dan normaal om bang voor mij te zijn als hij weet dat ik hem overal ga bekloppen en met naalden prikken.’

‘Nee,’ zei mam beslist, haar hoofd schuddend. ‘Er moet meer aan de hand zijn. Ik zou het kunnen snappen als hij alleen opgewonden en van streek raakte bij een onderzoek, maar er zijn zoveel andere dingen die het ook teweegbrengen: onbekende mensen, vreemde geluiden, auto's, vogels, honden, regen, wind, het donker... hij is absoluut doodsbang voor het donker, Owen. Ik bedoel, hij is er niet alleen